

Центальноукраїнський державний
університет імені
Володимира Винниченка

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Центальноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК,
УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ
І ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

8 липня – 18 серпня 2024 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2024

УДК 37.091.12:005.963:378-051(062.552)

П 84

Організаційний комітет:

Євген Соболев – доктор юридичних наук, професор, ректор Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Ярослав Галета – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету педагогіки, психології та мистецтв Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Оксана Філоненко – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Тетяна Бабенко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Професійний розвиток, удосконалення загальних і професійних компетентностей викладачів вищої школи: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 8 липня – 18 серпня 2024 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. – 164 с.

ISBN 978-966-397-416-3

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Професійний розвиток, удосконалення загальних і професійних компетентностей викладачів вищої школи» (8 липня – 18 серпня 2024 року).

УДК 37.091.12:005.963:378-051(062.552)

© Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, 2024

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2024

ISBN 978-966-397-416-3

© Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres», 2024

ЗМІСТ

Методологічні аспекти організації та супроводу науковим керівником дослідницької діяльності здобувача вищої освіти в процесі виконання кваліфікаційної роботи	
Баштанник О. В., Баштанник В. В.	7
Оптимізація професійної діяльності викладачів іноземної мови ЗВО з використанням сучасних цифрових технологій	
Березнікова Н. І.	11
Soft skills майбутніх соціальних працівників	
Бутиліна О. В.	14
Удосконалення процесів викладання в сфері вищої освіти на засадах підвищення мотивації навчання шляхом використання мережних інформаційних технологій та спеціальних систем завдань	
Веселовська Г. В.	17
Рефлексивні уміння як предиктор якості професійної діяльності викладача закладу вищої освіти	
Галян А. І.	21
«Залізна Українізація»: політичний вимір назв залізниць в Україні	
Гнатюк О. М.	23
Людина в контексті завдань сучасної української педагогіки	
Голівська О. Ю.	27
Деякі питання викладання екологічного, земельного та аграрного права у вищих навчальних закладах України	
Гордєєв В. І.	30
Роль науково-педагогічних працівників при підготовці поліцейських у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання	
Гранкіна В. І.	34
Осучаснення сутнісної характеристики інноваційної компетенції викладачів вищої школи	
Гузенко О. П.	37
Інноваційні методи викладання англійської мови у вищій школі: інтеграція цифрових технологій для підвищення ефективності навчального процесу	
Дельгас К. О.	40

The essence and concept of pragmatic transformations in interpreting Dobrovolska S. R.	42
Teacher as a coach in the learning process Zhukova A. R.	45
Деякі аспекти самоменеджменту для досягнення успіху в кар'єрі дослідників-початківців Задорожний О. С.	49
Artificial intelligence in mastering a foreign language: a new era of effective education Zakhutska O. V.	51
Студентоцентризований підхід до викладання англійської мови Зубкова Л. М.	54
Інноваційна компетенція як ключовий сегмент професійного профілю викладачів вищої школи Кадала В. В.	56
Цифрова трансформація освіти: виклики та можливості для викладачів вищої школи Козловська С. Г.	60
Професійно-педагогічна компетентність викладача: сучасні виклики Колеснік Т. В.	64
Особливості викладання альта у вищій школі музики Комарова І. І.	66
Цифрова компетентність як складова професійного розвитку викладача іноземної мови у вищій школі Конопляник Л. М.	68
Вплив діджиталізації на викладацьку діяльність Кравченко М. О.	72
Розвиток професійної компетентності викладачів як запорука забезпечення якісної вищої освіти Крук Л. А.	74
Неологізми як маркери соціальних та науково-технічних трансформацій Купцова Т. А.	76
Інноваційні підходи у підготовці майбутніх фахівців ДСНС України до дій в екстремальних умовах Маладика І. Г.	79

Особливості удосконалення професійної майстерності викладачів ЗВО ДСНС України в умовах дистанційного навчання	
Маладика Л. В.	83
Fact checking and verification of information during translation in the conditions of military aggression	
Myronova I. M.	87
Резильєнтність як чинник успішної педагогічної діяльності	
Міщиха Л. П.	90
Сучасні загрози та виклики інформаційній безпеці України	
Мороз Н. С.	93
STEM-освіта як ключовий фактор підвищення ефективності освітнього процесу	
Москалюк О. В.	97
Професійні компетентності викладачів вищої школи	
Ніколаєску Е. В.	100
Фахове зростання сучасного викладача-філолога в умовах війни	
Овсієнко Л. М.	103
Формування управлінської компетентності майбутніх учителів початкових класів	
Онишків З. М.	105
Формування готовності докторів філософії до науково-педагогічної діяльності у курсі «Теорія та методика викладання у закладах вищої освіти»	
Онїпко В. В.	108
Developing soft skills in foreign language classes	
Опур М. В., Panchyshyn S. B.	111
Освітоцентризм і студентцентризм у рамках професійної діяльності викладачів вищої школи	
Панасенко Є. О.	116
Flipped learning as a student-centred approach to improve foreign language skills	
Panchyshyn S. B., Оpur M. B.	119
Професійний універсалізм викладача фахового музичного інструмента в умовах вищої школи	
Парумба Б. В.	123

Інноваційні технології у викладанні іноземних мов у закладах вищої технічної освіти Пришупа Ю. Ю.	126
Проблеми оцінювання успішності студентів вищої школи в умова війни Прокопець К. О.	130
Впровадження тайм-менеджменту під час проведення поточного семестрового контролю оцінювання знань студентів Рожок Л. С.	134
Проблеми класифікації складових міжкультурно-ефективної особи Семенюк С. В.	137
Перспективи удосконалення нормативно-правового забезпечення професійного розвитку викладачів юридичних дисциплін у рамках міжнародної співпраці Сирота Д. І., Іванов А. І., Солоха О. В.	140
Особливості інноваційної діяльності викладача в освітньому процесі ЗВО Соляненко О. Л.	143
Нотатки щодо значення тьюторства в сучасному освітньому процесі Стукаленко В. А.	146
Професійний розвиток викладачів ВНЗ немовних спеціальностей в умовах сучасності Трубенко І. А.	150
Особливості навчання лікарів діагностичним методам дослідження в офтальмології Храменко Н. І.	152
Платформа Prometheus як елемент формування культури неформальної освіти в Україні Шевченко І. Ю.	154
Стратегічний портфель сервісних підприємств Штанова А. Л.	156
Публікаційна активність як важлива характеристика професійного розвитку викладачів вищої школи Юрків Р. Р.	159
Емоційна культура спілкування учнів Яремчук Н. С.	162

ФАХОВЕ ЗРОСТАННЯ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА-ФІЛОЛОГА В УМОВАХ ВІЙНИ

Овсієнко Л. М.

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри української мови
факультету української філології, культури і мистецтва
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Війна в Україні спричинила масштабну дестабілізацію в усіх сферах суспільного життя. На жаль, освіта виявилася найуразливішою, адже не встигла адаптуватися до умов всеохоплюючої пандемії, як довелося долати нові, ще глобальніші, виклики.

Заподіяні ворогом руйнації, смерть викликали появу психологічних травм у громадян нашої країни, зокрема дітей і молоді, які є здобувачами освіти різних рівнів. Тому сучасні заклади освіти потребують такого вчителя й викладача, який би вмів зацікавити й навчити учнів / студентів у складних реаліях життя. Відтак українським педагогам потрібно постійно навчатися і вдосконалювати свої компетентності, аби підготувати висококваліфікованих спеціалістів у майбутньому, виховати гідних громадян нашої країни.

Якщо говорити про професійне зростання викладача-філолога в умовах війни, то цей процес є складним і багатоаспектним; він потребує мотивації, глибоких знань, етичної поведінки, психологічної стійкості, здатності швидко реагувати й адаптуватися до швидкозмінних обставин, приймати адекватні рішення тощо.

На жаль, ці компетентності не можна здобути на нарадах, консультаціях чи засіданнях методичних об'єднань. Це копітка праця над саморозвитком, а відтак і вдосконаленням себе, як фахівця.

Процес самовдосконалення починається з усвідомлення потреби бути кращим і прийняття відповідного рішення. Проте хибною є думка, що означений процес може бути безсистемним; його варто ретельно спланувати, розробити програму чи стратегію дій, дотримуватися визначеної траєкторії руху, здійснювати контроль і корегування своєї діяльності.

Самоосвіта викладача не повинна зводитися до повторення тих знань, якими він і так вже володіє. Це пошук нових ефективних методів навчання, опанування новими техніками й технологіями викладання, психологічними прийомами тощо.

Для того, аби результат самоосвітньої діяльності був ефективним потрібно почати з діагностики особистих інтелектуальних потреб,

складнощів і проблем, які виникають у фаховій діяльності. Тому, самоаналіз і самооцінка є важливим підґрунтям ефективної самоосвіти. Кожен висококваліфікований педагог знає, що його фаховість безпосередньо залежить від професійного зростання, постійного пошуку нової інформації тощо.

Зрозуміло, що самоосвітою керує власне особистість, проте ЗЗСО й ЗВО відіграють у цьому процесі неабияке значення. Заклади освіти повинні стимулювати й заохочувати своїх педагогічних і науково-педагогічних працівників до системного й систематичного підвищення кваліфікації. Окрім того означені установи мають самі організувати і здійснювати для працівників різні курси, майстер-класи, тренінги, вебінари за напрямками й запитам.

Фахове підвищення кваліфікації може бути індивідуальним, або колективним / груповим; онлайнним, офлайнним чи синхронним, проте ініціатором завжди має бути педагог.

До прикладу, хочу зазначити, що в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка дуже багато уваги приділяють професійному зростанню наукових і науково-педагогічних працівників. У ЗВО започатковано цілу низку фахових модулів, які щороку (а то й частіше) оновлюються за змістовим наповненням: лідерський модуль, дидактичний модуль, модуль з ІКТ, цифровий модуль, дослідницький модуль та ін. Програма кожного з модулів передбачає набуття й удосконалення фахових компетентностей викладача (мовно-комунікативної, методичної, інформаційно-цифрової, психологічної, емоційно-естетичної, здоров'язбережувальної, проєктувальної, прогностичної, організаційної, оцінювально-аналітичної, інноваційної, рефлексивної інклюзивної та ін.) через відвідування занять, виконання креативних і складних завдань, підсумкової роботи у формі проєкту тощо.

Усі викладачі Університету Грінченка активно й охоче вдосконалюють свої компетентності за означеними модулями і, відповідно, отримують за це бали у конкурсі Лідер року».

Таким чином, фахове зростання сучасного викладача, зокрема філолога, має бути безперервним, системним і практикоорієнтованим. Це вкрай важливо в сучасних надскладних умовах організації освітнього процесу. Ми, викладачі і вчителі, повинні зробити все, аби підготувати справжніх фахівців, які зможуть відбудувати і відбудуть все знищене ворогом та навчать наступі покоління. Бо ще Василь Сухомлинський говорив: «... не кожен стане вченим, письменником, артистом, далеко не кожному судилося винайти порох або велосипед, але майстром своєї справи має стати кожен», а для цього потрібно постійно самовдосконалюватися.

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНЕ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК,
УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ
І ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

8 липня – 18 серпня 2024 року

Підписано до друку 20.08.2024. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 9,53. Тираж 100. Замовлення № 0924-67.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres»
79000, м. Львів, вул. Технічна, 1
87-100, м. Торунь, вул. Лубіцка, 44
Телефон: +38 (050) 658 08 23
E-mail: editor@liha-pres.eu
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6423 від 04.10.2018 р.